

и пр. сж блѣсвали първитѣ признаци на единъ истински пробуденъ национализъмъ. Просвѣтителнитѣ лжчи на Западна Европа сж преминавали първомъ, така да се каже, презъ съседнитѣ на България страни, преди тѣхната животворна струя да се пречупи и проникне въ границитѣ на поробеното ни отечество.

Самитѣ български колонисти сж изпитвали, при това, благата на свободата и просвѣтата въ тия страни; тамъ тѣ сж се радвали на по-охолень животъ, получавали сж образование въ чуждитѣ по-добре уредени училища, безъ обаче да сж преставали да мислятъ за родината си, дето е растло тѣхното детинство. Родолубието не само че не е угасвало у тѣхъ, но често пжти сж изпитвали носталгия за родното огнище, като сж радѣли за просвѣтата на своя народъ и сж били готови да подпомагатъ отварянето на училища въ родното си мѣсто или да поддържатъ отворенитѣ такива.

Щедри и родолюбиви пожертвователни търговци въ Одеса сж били, както знаемъ, габровцитѣ Василъ Априловъ и Никола Палаузовъ, сжщо търговцитѣ братя Мустакови и Бакалогу въ Букурещъ. По почина на Василъ Априловъ тѣ основаватъ въ 1835 г. Габровското образцово училище, — първия фаръ на българското образование, което стана разсадникъ на родна просвѣта и изигра велика роля съ особно историческо значение за националното ни възраждане. Сжщитѣ сж поощрявали и учебната книжнина, тѣй оскждна въ онова време и тѣй необходима за училищното обучение. Аврамъ Хаджоглу отъ Русе, който търгувалъ въ Москва, оставилъ завещание за училища въ родния си градъ. Ф. Сакелариевъ, търговецъ въ Виена, подарилъ щедра парична помощъ, за да се открие училище въ родния му градъ Свищовъ. Паница Хаджи Ангеловъ отъ Свищовъ сжщо щедро подпомагалъ основното училище въ родния си градъ. Съ негово съдействие билъ основанъ сегашниятъ градъ Александрия за свищовски колонисти въ Ромъния (1834 г.). Такъвъ благодетеленъ мжжъ билъ и неговиятъ съдружникъ Параскева Димитриевъ и много други.

Напустнали своя роденъ кжтъ не по волята си и на разни епохи, най-вече следъ опустошителнитѣ войни на Австроунгария или Русия срещу Турция, често пжти жертва на преследването и разорени материално, българскитѣ емигранти сж си оставали естествени врагове на политическитѣ поробители-турцитѣ. А надѣхани съ чловѣколюбивитѣ идеи на френската революция и просвѣтителното движение на Европа, тѣ постоянно живѣли съ мисълта и грижата за